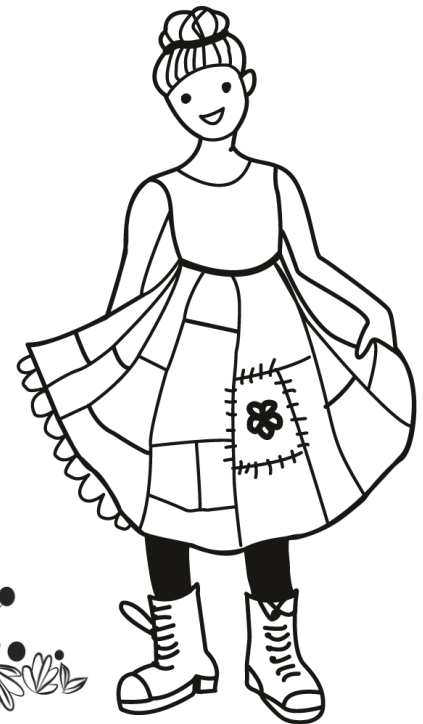

Elävä säätiö

**Yhteistyöllä Pohjois-Savosta
poistotekstiilien uudelleenkäytön
edelläkävijä!**

Kokoeko-seminaari 5.9.2023
Erno Kääriäinen, Kaisa Kolkka ja Marjo Sneck

Elävä säätiö

- **Säätiö on perustettu vuonna 2008** Kuopion kaupungin, Siilinjärven kunnan ja Savon koulutuskuntayhtymän toimesta.
- **Säätiön perustehtävänä** on alueen työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy kiertotalouden kontekstissa.
- Säätiön palveluksessa on **yli 100 henkilöä**, joista 54% toimihenkilöitä (valmentajia).
- Säätiön **liikevaihto noin 3 M€**, joka jakaantuu kierrätystoiminnan, valmennuspalveluiden ja yleisavustusten kesken.
- Toimipisteet **Kuopiossa, Siilinjärvellä, Leppävirralla** sekä **Varkaudessa**.
Lisäksi uusi toimipiste avattiin **Kauppakeskus Matkukseen** 13.5.2023.

Elävä
säätiö

TUNNUSLUKUJA 2022

135000
ASIAKASTA

613TN
VASTAANOTETTUA
TAVARAA

793
VALMENTAUTUJAA

74%
POSITIIVINEN
JATKOPOLKU

100
HENKILÖSTÖ

346
NUORTA

Säätiön strategia

Työllistämistoimintaa ympäristövastuullisuuden kontekstissa

- Elävä säätio maan kärkeä mittaristojen rakentamisessa. Meillä esimerkiksi punnitaan kaikki vastaanotettu tavara jakeittain ja sitä myös seuraamme uudelleenkäyttöastetta.
- Kiertotaloustoiminnot ja niihin liittyvä erityisosaaminen ovat työllistämistoiminnan keskiössä (kodinkonekorjaus, tekstiililajittelu, myynti, logistiikka jne).
- Poistotekstiilin lajittelutyö avaa monenlaisia mahdollisuuksia tulevaisuuteen – myös työllistämisen ja opintojen saralla.
- Kiertotalous on vahva tulevaisuuden ammattiala ja väitämme, että siihen meiltä saa parhaat eväät.
- Strateginen tavoite on olla kiertotalouden erityisasiantuntija. Olemme aloittaneet mm. rakennustarvikkeiden uudelleenkäyttöä vahvistavan KIEPPU-hankkeen sekä poistotekstiilien sivuvirtoihin ja uudelleenkäyttöön tähtäävän SAUMA-hankkeen.

Tekstiilin käsittely Elävä säätiossä

- Kuluttaja-asiakkaat tuovat myyntikuntoiset lahjoitustuotteet myymälöihin, lähinnä vaatteita ja kodintekstiileitä.
- Tekstiilit punnitaan, lajitellaan ja hinnoitellaan. Tuotteet siirtyvät huoltopisteeseen, varastoon, hinnoitteluun/myyntiin. Osa materiaalista hyödynnetään tekstiilipajojen tuotannossa, kuten verhoilussa, vaatetuotannossa tai muissa tuotevalmistuksissa (Elävä tuote).
- Viime aikoina materiaalivirrat ovat kasvaneet erityisesti poistotekstiilitoimintojen myötä.
- Pelkästään säätion pajatoiminnoissa ei resurssit riitä materiaalin täyteen hyödyntämiseen paikallisesti.

- Poistotekstiili ennen -

Tekstiilivirrat Suomessa 2019

- Selvityksen mukaan kuluttajat hankkivat vaatteita ja kodintekstiilejä
  - uusia 52 000 t (9,4 kg/hlö)
  - käytettyjä noin 10 000 t
- Käytöstä poistuneesta tekstiilistä ohjautui
  - uudelleenkäyttöön noin 10 000 t
  - sekajätteeseen 40 000 t
  - materiaalina hyödynnettäväksi noin 200 t

Poistotekstiilipilotti 2022

- Elävä säätion ja Jäte kukko Oy:n poistotekstiilin keräyspilotti toteutui ajalla 19.4 - 31.12.2022.
- Keräysvälineinä rullakot, joissa Piece of Jeans-huput ja lajitteluohje.
- Pilotoinnin kohteena oli Kuopion alue ja keräyspaikkoina kuusi kauppakeskusta.

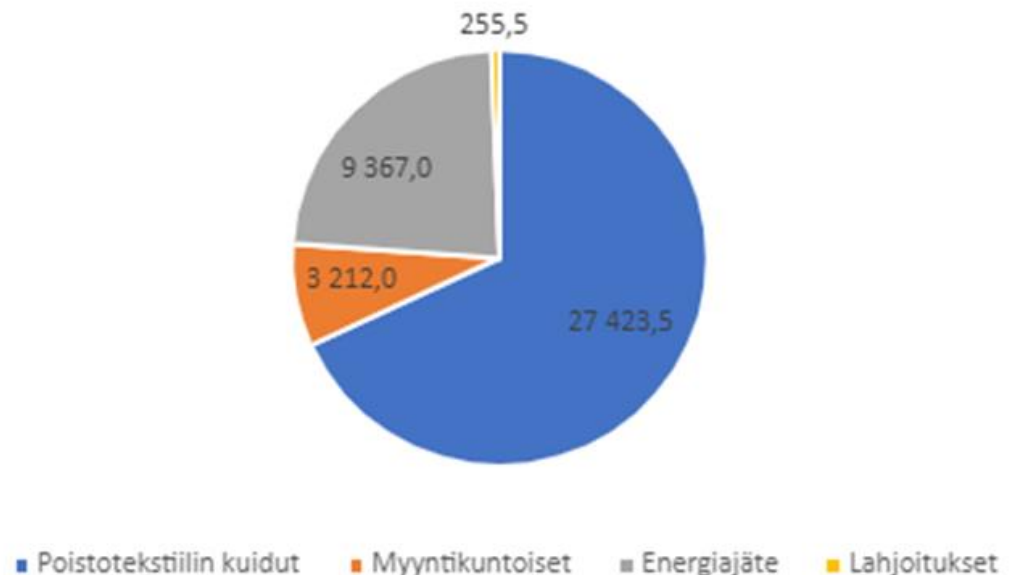
Poistotekstiilipilotin antia

- Poistotekstiiliä kerättiin Kuopiossa n. 40 000 kg (n. 6 kk)
  - 23 % energiaksi *
  - 9 % uudelleenkäyttöön/myyntiin
  - 68 % jatkolajitteluun Paimioon

* Energiajäte kasvoi loppuvuodesta, kun teko/sekakuitua ei enää vastaanotettu Paimioon (sitä ennen noin 15%)

Materiaali	%
Sellukuitu	72%
Sekakuitu	17%
Tekokuitu	10%
Villakuitu	1%

Poistotekstiili 2022 (40258kg)

Elävä
säätiö

- Poistotekstiili nyt -

Poistotekstiililajittelun käytännöt Elävä säätiöllä

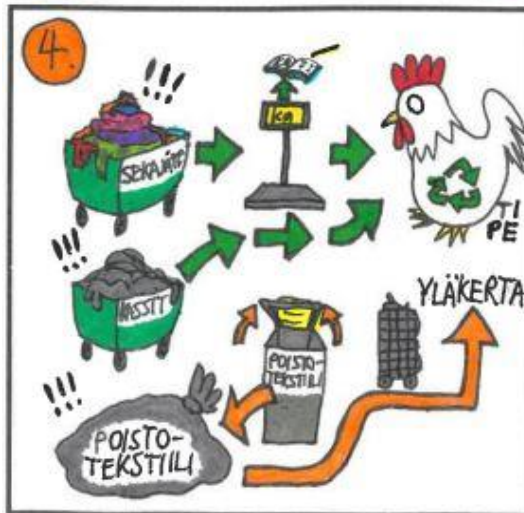
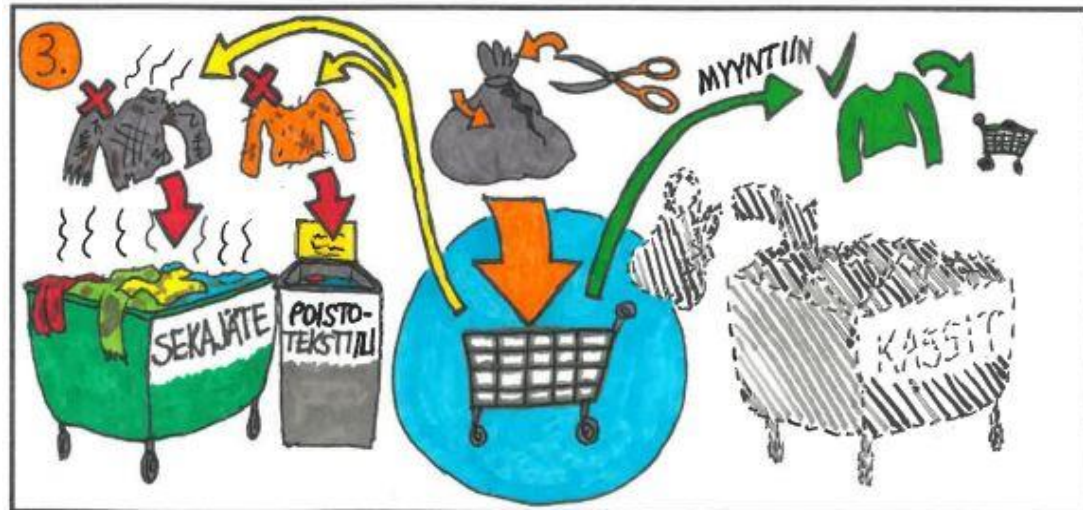
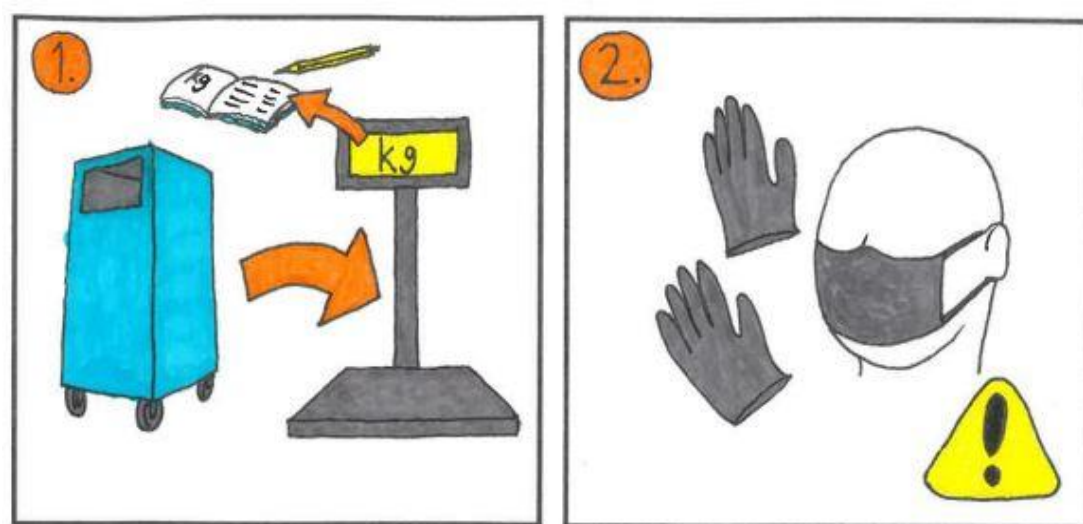
- Keräyspisteitä on Kuopiossa, Siilinjärvellä, Pieksämäellä, Suonenjoella ja Nurmeksessa.
- Lajittelu tapahtuu Kuopiossa ja Siilinjärvellä ja sitä tekevät valmentautajat työvalmentajan ohjauksessa.
- Jätekkukko Oy kuljettaa jatkojalostukseen menevän materiaalin Paimioon (n. 500 km suuntaansa).

Poistotekstiilin lajittelu

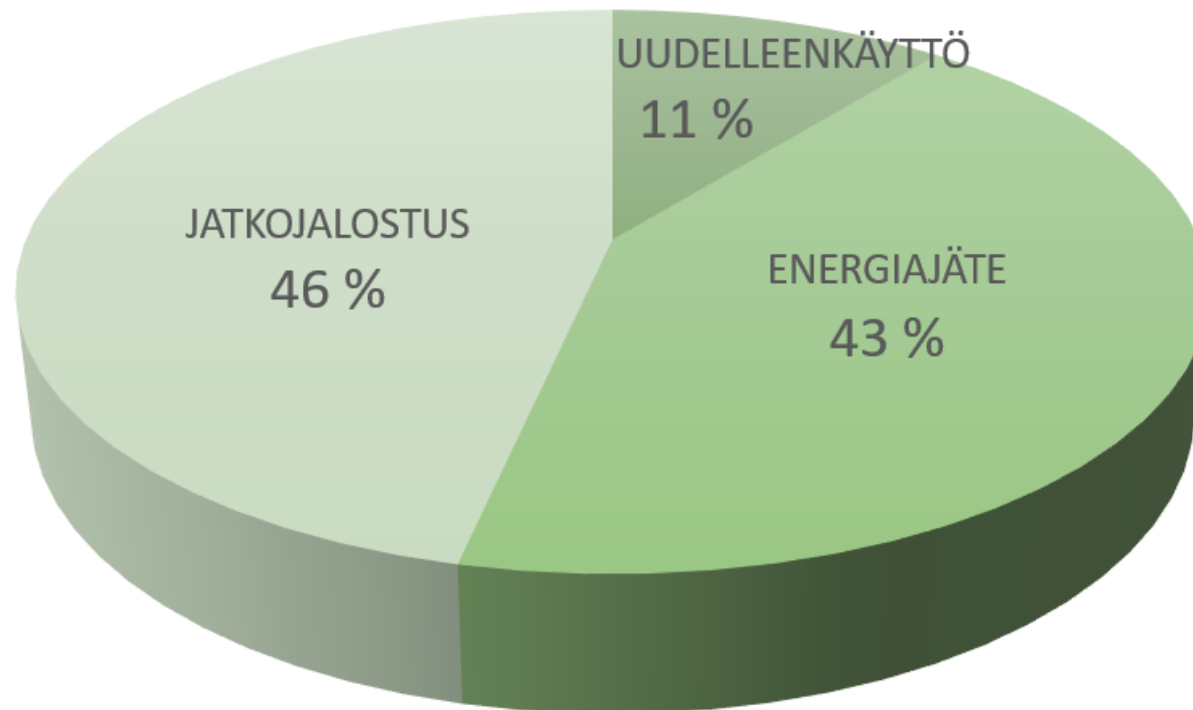
Rullakoista tulevasta poistotekstiilistä lajitellaan "näppituntumalla":

- jatkojalostukseen Paimioon
  - 70-100% selluloosakuidut
  - 95-100% puuvilla
  - 70-100% villa
- uudelleenkäyttöön
  - myyntikuntoiset myymälään
  - materiaaliksi säätion pajoille tai muihin projekteihin
- energiaksi
  - teko- ja sekakuidut
  - käyttökelvoton; likaiset, haisevat

Poistotekstiilimäärät

- Poistotekstiiliä saapunut ajalla 1-6/2023 yhteensä noin 38 000 kg, josta
  - uudelleenkäyttöön 4 200 kg
  - jatkojalostukseen 18 000 kg
  - energiajätteeksi 17 000 kg

Poistotekstiilin hyödyntäminen

- Ideakilpailu KEKO ja sen tuomien ideoiden kokeilu
  - Ideointityöpajat yhteistyökumppaneiden kanssa
  - KEKO – näyttely Matkuksessa
- Paikkakangasmyyntipiste
- Akustoivat taulut
- Yhteisöllinen ompeluteos (säätiön 15-vuotisjuhlahviikolle)

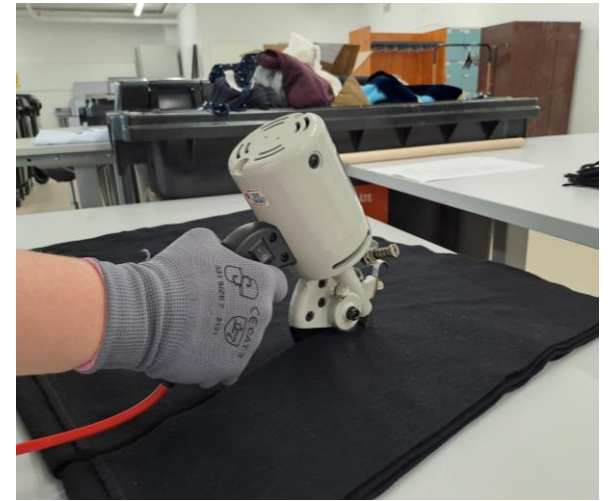

Poistotekstiilin hyödyntäminen

- Yhteistyöprojektit mm. Satu Nisun Vastuullisempi design -kampanjan tekstiilitaideteos Kuopion valtuustotalon seinällä 2023
- Oppilaitosten käyttöön pieniä kokeilueriä
- Tekstiili-innovaatio Hackathon yhdessä Jätekukon kanssa
  - Tavoitteena löytää paikallisia ja laajamittaisia ratkaisuja poistotekstiilien ja erityisesti seka- ja tekokuitujen hyödyntämiseen
  - Ehdotuksena materiaalipankki, johon kerätään kaikki alueelliset poistotekstiilit, lajitellaan ja tuodaan ihmisten, yhteisöjen ja yritysten saataville.

SAUMA - alueelliset sivuvirta- ja poistotekstiilit Suomessa

15.3.2023 - 14.3.2025

- Selvittää ja kehittää alueellista kiertotalouteen siirtymistä
  - kehittämällä tekstiilien sivuvirtojen ja poistotekstiilien uudelleenkäyttöä ja kierrossa pysymistä
  - edistämällä tekstiilihukan ennaltaehkäisemistä koko arvoketjussa
- Rinnakkaishanke Savonia-AMK:n Tekstiilien sivuvirta – hankkeen kanssa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

- Poistotekstiili huomenna -

Tulevaisuuden haasteita

- Poistotekstiilit ovat siirtymässä tuottajavastuun piiriin 2025. Millainen vaikutus tällä on kokonaisuudessaan ja etenkin paikallisesti täällä Pohjois-Savossa? Mikä on kierrätyskeskusten rooli tuottajavastuun astuessa voimaan?
- Teko-/sekakuitujen hyödyntäminen ”laahaa” perässä ja muodostaa tällä hetkellä keräysten suuren energiajättemäärän. Ratkaisut tulossa arviolta vasta vuonna 2030. Erityisesti näille jakeille olisi nyt innovaatioiden paikka!
- Kuinka ”taistelemme” kierrätystoiminnassa ”tekstiiliautomaatteja” vastaan? Syntyykö kuluttajien vallankumous kaupallisuutta vastaan?
- Kansainväliset firmat laativat isoja suunnitelmia, etenkin vaatebrändien materiaalihankintaan. Miten tämä hyödyttää Pohjois-Savo? Oman jatkojalostuslaitoksen tarve?

Yhteistyöllä Pohjois-Savosta poistotekstiilien uudelleenkäytön edelläkävijä?

Meidän kokemus/ideapohjaa:

- Ideakilpailu ja työpajojen pitäminen yhteistyökumppaneiden kanssa toi teemaa näkyväksi ja lisää ”hoksautusta” – **Viestintä!**
- Oppilaitosyhteistyöpilotti: materiaaleja käsityön tunneille – **Kiertotalouskasvatus!**
- Ratkaisu ei löydy vain laboratorioista? -> Paikallisen teollisuuden hankintojen ja käytössä olevien materiaalien kartoitus? Voisiko esimerkiksi paikallisen tehtaan eristelevyt korvata paikallisesti valmistetuilla tekstiililevyillä. - **Ekologisuus, taloudellisuus, työllisyys ja toimitusvarmuus!**
- Materiaalivirtojen tietopohja ja massojen yhteen saattaminen, **volyymitieto voimavara tulevaisuuden uudelleenkäytössä**

Kiinnostaisiko teitä tulla säätion (innovaatio)kumppaniksi?

Kiitos mielenkiinnosta ja mukavaa syksyä!

Erno Kääriäinen, toimitusjohtaja 044 0225 832

Kaisa Kolikka, projektisuunnittelija 044 0225 858

Marjo Sneck, palvelumuotoilija 044 0225 845

